

Täysistunto

Torstai 6.11.2025 klo 16.00

2.5. Suullinen kysymys toimista luontokadon estämiseksi (Anna Kontula vas)

Suullinen kysymys SKT 172/2025 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Myös vasemmistoliiton eduskuntaryhmällä on ympäristö- ja ilmastopolitiikkaan liittyvä kysymys. — Olkaa hyvä, edustaja Kontula.

Keskustelu

16.54 **Anna Kontula vas:** Arvoisa puhemies! Ilmastouutisten lisäksi eilen ilmoitettiin käynnistettäväksi Suomen seuraava uhanalaisuusarvio eli Punaisen kirjan päivitystyö. Tämänhetkisen tiedon mukaan joka yhdeksäs suomalainen laji on uhanalainen ja joka toinen luontotyyppi uhanalainen tai heikossa tilassa, ja tilanne huononee edelleen. Silti hallitus on kaudellaan kannustanut hakkuisiin jopa vanhoissa metsissä, pienentänyt luonnonsuojelun rahoitusta kolmanneksella sekä leikannut rahoitusta vesiensuojelusta ja kalakantojen elvyttämisestä.

Kun suomalaista luontoa menetetään, häviää aina myös pala suomalaista kulttuuria. Niinpä katoamassa on nyt myös se sotka, jonka Kalevalassa kerrotaan munineen Ilmatarin polvelle. Arvoisa ympäristö- ja ilmastoministeri Multala, mitä ajattelitte tehdä asialle?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ministeri Multala.

16.55 **Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Luontokato ja lajikato on todellakin yksi näistä meidän ympäristöön liittyvistä suurista aikamme kysymyksistä, ja niitähän vain entisestään kiihdyttää se, että ilmastonmuutos etenee. Täällä Suomessahan toistaiseksi, vaikka tämä merivirtakysymys äsken oli esillä, tämä ilmaston lämpeneminen tapahtuu keskimääräistä nopeammin pohjoisen sijaintimme vuoksi.

Meillä on hallitusohjelmaan kirjattu kunnianhimoinen tavoite, luontokadon pysäyttäminen vuoteen 2030 mennessä, ja tämä on käsittääkseni aika lailla jaettu tavoite. Sen kuitenkin haastaa tämä tilanne, missä olemme, eli paitsi että meillä on taloudellisesti tiukka tilanne Suomessa, myös tämä ilmastonmuutoksen eteneminen ja moni muukin tekijä ympäristöön vaikuttaa. Meillä on kuitenkin laadinnassa — paitsi että olemme ensinnäkin valtion metsien osalta korjanneet sen, että olemme laatineet kriteerin, millä valtion vanhoja luonnontilaisia metsiä suojellaan, sitä ollaan laittamassa täytäntöön, sitä suojelua nimenomaan lisätään valtion vanhoissa luonnontilaisissa metsissä — myös biodiversiteettistrategia, jossa voimme sitten vahvistaa näitä toimia ja sitä toimenpidesuunnitelmaa, miten entisestään

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

luontoa suojelemme. Lisäksi ennallistamissuunnitelman valmistelu on Suomen osalta käynnissä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Me jatkamme hieman yli viiteen, koska me aloitimme vähän myöhässä. Ja nyt edustajat, jotka haluavat kysyä ilmasto- ja ympäristöpolitiikasta, V-painikkeella ja ylös nousemalla. — Edustaja Tynkkynen jatkaa.

16.56 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan tuoreiden tietojen valossa riski Pohjois-Atlantin merivirtajärjestelmän romahduksesta on jo kohtuullisen maltillisillakin päästöillä 40 prosentin luokkaa tällä vuosisadalla, ja jos maailma jatkaa korkeiden päästöjen polulla, niin se riski voi olla 70 prosentin luokkaa. Tässä ministeri Multala ihan hyvin hahmotteli sitä, minkä kaltaisia seurauksia tällä voi olla, mutta on ehkä hyvä vähän asettaa tätä mittasuhteisiin. Tuoreessa tutkimuksessa on arvioitu, että jos merivirtajärjestelmä romahtaa, niin eurooppalaisissa kaupungeissa voi lämpötila laskea 5—15 astetta. Jokainen voi päätellä, mitä se tarkoittaisi täällä meidän leveysasteilla Suomen oloissa.

Esitin alkuperäisen kysymyksen ministeri Multalan sijaan pääministeri Orpolle, koska kyse on eksistentiaalista uhkasta. Me olemme hyvin laajalla yhteisymmärryksellä tässä salissa valmistautuneet toiseen eksistentiaaliseen uhkaan, eli meidän turvallisuutta itärajan takaa uhkaavaan sotilaalliseen uhkaan. Pääministeri Orpo, ymmärrätkö hallituksessa, miten kohtalokkaasta uhkasta ilmastokriisissä oikein on kyse?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Pääministeri Orpo.

16.57 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä tässä kuvattu uhka merivirtojen muutoksista on todellakin ymmärretty, kuinka suuri se voi olla, ja siksi ilmastotoimia hallitus jatkaa. Siksi me tuimme Euroopan unionin pöydissä ilmastolakia, ja siksi meidän hallitusohjelmassa on ne kirjaukset kuin on. Tätä työtä pitää jatkaa kotimaassa mutta ennen kaikkea myös Euroopan unionin tasolla ja globaalisti, koska me tarvitsemme tähän todellakin kaikki tässä maailmassa mukaan tämän suuren ongelman edessä. Me ollaan sitouduttu, me teemme toimia. Tällä hetkellä ilmasto- ja energiastrategiaa valmistellaan, ja mitään muuta tavoitetta ei tietenkään ole kuin estää tämänkaltaisten eksistentiaalisten katastrofien ja muutosten syntyminen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Harjanne.

16.58 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos ministereille vastauksista.

Tärkein ohje on se, että mitä enemmän planeetta kuumenee, sitä suuremmiksi ne riskit ja niiden todennäköisyydet käyvät. Ilmastokriisi ja luontokato käyvät käsi kädessä, ja sen takia olennaista on painaa päästöt alas ja tarjota lisää tilaa luonnolle, joka osaltaan auttaa meitä sopeutumaan kuumenevaan planeettaan.

Pääministeri Orpo, vastasitte äsken kysymykseen, että siksi hallitus tekee, mitä tekee, siksi hallitusohjelmassa on sellaiset kirjaukset kuin on. Se on hyvä, että on tavoitteita, ja toivon, että niistä pidetään myös kiinni. Kysyn vielä yhden miksi-kysymyksen, johon en

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

viimeksi saanut tässä salissa hyvää vastausta: Miksi hallitus sitten tekee niitä toimia, jotka lisäävät päästöjä ja syventävät meidän riippuvuuttamme fossiilienergiasta muun muassa polttoaineen verotukseen liittyen? Miksi niitä tehdään, ottaen huomioon kaikki se, mitä äsken sanoitte?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Pääministeri Orpo.

16.59 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Polttoaineveroratkaisussa on ollut puhtaasti kyse siitä, että on haluttu pitää kustannuksia kotitalouksille, tavallisille suomalaisille kurissa.

Samaan aikaan kiinnittäisin huomiota siihen, että hallituksen koko ohjelman yksi strateginen linja on tehdä Suomesta puhtaan energian suurvalta: päästä eroon fossiilisesta energiasta, saada Suomeen niin paljon puhdasta energiatuotantoa kuin mahdollista, muuttaa meidän teollisuus käyttämään puhdasta energiaa. Arvoisa edustaja, tiedätte, että tämä etenee. Se on massiivinen asia, ja tätä kautta me olemme pystyneet Suomessa todella hienosti vuosien ja vuosikymmentenkin aikana vähentämään meidän päästöjä. Eli tässä asiassa me edetään todella hyvään suuntaan. Tämän yksityiskohdan, jonka nostitte esille, peruste tuli minusta varmasti selväksi.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Vielä edustaja Kivelä.

17.00 Mai Kivelä vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ekologinen kriisi on tosiaan politiikan tärkeimpiä ja akuutimpia kysymyksiä. Me elämme nyt tilanteessa, jossa tutkijat varoittavat, että Pohjois-Atlantin merivirta voi pysähtyä, koralliriutat on jo menetetty ja voimistuvat ääri-ilmiöt tappavat ihmisiä, kuten Filippiineillä paraikaa.

Myös Suomen pitää tehdä oma osansa. Metsien hiilinielu on romahtanut, eikä hallitus ole vielä ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Kaikki ilmaston kannalta vaikuttavimmat maankäyttösektorin toimet on jätetty tekemättä. Kysynkin: milloin hallitus myöntää, että hakkuiden pitäminen nykytasolla — saati niiden kasvatamiseen kannustaminen, kuten hallitus on tehnyt — on perustavanlaatuisessa ristiriidassa meidän omien ilmastotavoitteidemme kanssa? [Hannu Hoskonen: Eikä ole, metsien huolto pelastaa ilmastomuutokselta!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ministeri Multala.

17.01 Ympäristö- ja ilmastoministeri Sari Multala (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä pääministeri hyvin kuvasi sitä, mitä teemme monella eri rintamalla. Itse ajattelen niin, että on todellakin tärkeää pitää kiinni meidän omista tavoitteistamme, pitää kiinni niistä sitoumuksista, joihin olemme sitoutuneet, ja tehdä töitä. Kuten tässä todettiin, meillä on edelleen valmistelussa energia- ja ilmastostrategia. Siellä on myös toimia, jo aiemminkin ulos kerrottuja, myös maankäyttösektorin hiilinielujen parantamiseksi. Mutta se on rehellistä myöntää, että vaje on sen verran suuri myös meidän EU-velvoitteisiimme — ja ne ovat osittain myös historiassa, johon on erittäin vaikea vaikuttaa — että siellä riittää kyllä työtä vielä tuleville hallituksille.

Se, missä Suomi voi olla kokoaan suurempi, kun ratkaisemme tätä maailman suurta globaalia kriisiä, eli niin luontokatoa kuin ilmastomuutosta, on nimenomaan vaikuttaa kan-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 105/2025 vp

sainvälisissä pöydissä siihen, että meidän puhtaat ratkaisumme, jotka ovat osittain syntyneet nimenomaan siitä, että olemme päästöjen vähentämisessä edelläkävijöitä, leviävät maailmalle, ja toisaalta siihen, että jokainen maa maailmassa — erityisesti maailman suurimmat päästäjät, kuten vaikkapa Kiina — sitoutuvat samanlaiseen päästöjen vähentämispolkuun. Se on sitä vaikuttavaa politiikkaa, jota minä joka päivä [Puhemies koputtaa] pyrin tekemään niin Suomessa, EU:ssa kuin maailmalla.

Kysymyksen käsittely päättyi.